

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-149

14219

Ankara

619/2000

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 15/8 /2000 tarihinde kararlaştırılan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fas Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi birlikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

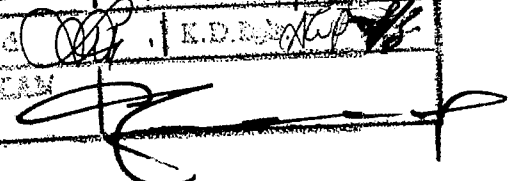

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Genel Kom.	Plan ve Bütçe
Genel Kom.	Dışişleri
Tarih	4.10.2000 / 750
E. M. A.	E. D. B. A. K. A. K.
BAŞKAN	

GEREKÇE

Yatırımların Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının ana amacı, taraf ülkeler arasında sermaye ve teknoloji akımını teşvik ve ilgili ülkenin hukuk düzeni içinde yatırımların nasıl korunduğunu tespit etmektir.

Bilindiği üzere, genel ekonomik politikamızın ana hedefleri arasında; ülke müteşebbis ve sermayesinin dış ülkelere açılması, yabancı sermaye ve ileri teknolojinin ülkemize gelmesi yolu ile ülke ekonomisinin dünya ekonomisi ile entegre edilmesi bulunmaktadır.

Bu çerçevede içinde, ülkemizde yatırım yapan yabancı sermayenin çalışma esaslarını belirlemek ve teşvik etmek amacıyla Yüce Meclisimiz tarafından kabul edilen çeşitli kanunlara paralel olarak, yatırım ve ticari ilişkilerimizin yoğun olduğu veya bu cihetle bir potansiyel görülen ülkelerle, 1961 yılında başlatılan Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmalarının imzalanması hızlandırılmış ve şimdiye kadar elli dokuz ülke ile anılan anlaşma imzalanmıştır.

Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı arasında sermaye ve teknoloji akımını hızlandırmak amacıyla imzalanan, Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması Anlaşmasının esasları şöyle özetlenebilir:

1. Türkiye ve Fas'da uygulanan yabancı sermaye ve kambiyo mevzuatına açıklık kazandırmak ve karşılıklı tanıtılmasına imkan vermek,
2. Türkiye ve Fas'da yabancı sermayenin kamulaştırma ve devletleştirme yönünden tabi olacağı muamele ve sahip olduğu haklara açıklık getirmek ve
3. Her iki ülkede, özel teşebbüsle devlet arasında çıkabilecek ihtilafların çözüm yollarını tespit etmektir.

Daha istikrarlı bir yatırım ortamının teminini öngören bu Anlaşma ile birlikte iki ülke arasındaki sermaye akışında artış gerçekleşmesi beklenmektedir. Bu Anlaşma, yatırımcılara ekonomik ve yasal güvence verirken, ilgili ülkelere yeni herhangi bir yük getirmemektedir.

Anlaşma Maddelerinin Gerekçeleri:

Madde 1- Bu maddede, Anlaşma metni içinde sık sık sözü edilen yatırım, yatırımcı, hasılatlar ve ülke terimlerinin tanımları yapılmaktadır. Özellikle "yatırım" tanımı 6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu'na paralellik sağlanarak hazırlanmıştır.

Madde 2- Bu maddeye göre, Akit Taraflardan her biri diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımları ve yatırımlarla ilgili faaliyetleri teşvik edecek ve bu

yatırımlara kendi kanun ve nizamları çerçevesinde En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibine uygun olarak izin verecektir. Ayrıca bu maddeye göre her bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına adil ve eşit muamele edecek ve sözkonusu yatırımlara tam koruma ve güvenlik sağlayacaktır.

Madde 3- Bu maddede, Akit Tarafların diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına ve diğer Akit Tarafın yatırımcılarına; hangisi daha elverişli ise ; Milli Muamele ya da En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet prensiplerine uygun bir muamele uygulayacağı belirtilmektedir. Ancak, herhangi bir üçüncü ülke yatırımcılarına yönelik olarak uluslararası anlaşmalarla gerçekleştirilen vergilendirme ile ilgili düzenlemeler veya oluşturulan gümrük birlikleri, ortak pazarlar, serbest ticaret bölgeleri, bölgesel ekonomik teşkilatlar ya da benzer uluslararası anlaşmalar çerçevesinde tanınan ayrıcalıklar, En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibine istisna teşkil etmektedir.

Madde 4- Bu madde, T.C. Anayasası'nda yer alan kamulaştırma ve devletleştirme konularını kapsamakta ve hangi şartlarda bu işlemlerin gerçekleştirilebileceğini belirtmektedir. Bu şartlar ; kamulaştırmanın kamu yararı amacıyla yapılması ve yürürlükteki mevzuat uyarınca eşitlik ilkesinin gözetilmesi ve hakkaniyete uygun bir tazminat ödemesinin yapılmasıdır.

Madde 5- Bu madde ev sahibi ülkede savaş, ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle diğer Akit Taraf yatırımcılarının uğrayabilecekleri zararların tazmini ile ilgili olarak, zarara uğrayan Akit Taraf yatırımcılarına uygulanacak muamelede ; hangisi daha elverişli ise; Milli Muamele ya da En Ziyade Müsaadeye Mazhar Millet Prensibinin gözetilmesi hükmünü getirmektedir.

Madde 6 - Sermaye ve gelirlerin transferini düzenleyen bu maddede, bir yatırım ile ilgili bütün transferlerin konvertibl para birimiyle transferin yapıldığı tarihte geçerli olan döviz kuru üzerinden ve gecikme olmaksızın gerçekleştirilmesine Akit Taraflarca izin verileceği belirtilmektedir. Transferlerin serbestçe kullanılan bir para birimiyle ve transfer tarihinde geçerli olan döviz kuru üzerinden yapılması hükmü kambyo mevzuatımıza uygun olarak düzenlenmiştir.

Madde 7- Bu maddede, Akit Taraflardan birinin ülkesinde yapılmış olan yatırımın, yatırımcının ülkesinde sigorta edilmiş olması halinde sigortalayanın yatırımcının haklarına halefiyeti prensibi getirilmektedir.

Madde 8- Bu maddede bir Akit Taraf ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasında çıkabilecek yatırım uyuşmazlıklarının çözüm yolları düzenlenmektedir. Öngörülen prosedüre göre, uyuşmazlık öncelikle karşılıklı görüşmeler yoluyla çözümlenmeye çalışılacak, altı ay içinde çözüme ulaşılamazsa; yatırımcı uyuşmazlığı, uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın adli mahkemelerine götürebilecek veya uluslararası tahkime başvurma hakkını kullanabilecektir. Sözkonusu uyuşmazlık, Washington'da 18.3.1965 tarihinde imzaya açılan, Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü Sözleşmesi Çerçevesinde, Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü için Uluslararası Merkez'e (ICSID) veya Birleşmiş Milletler Uluslararası

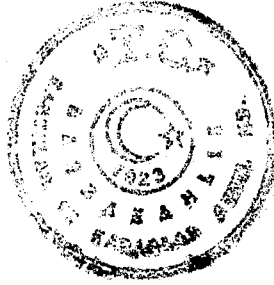

Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesine sunulabilecektir. Yine bu maddeye göre Tahkim Heyeti kararlarını işbu Anlaşmanın hükümlerine, kanunlar ihtilafı kurallarını da içermek üzere uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın yasalarına, bu gibi bir yatırım ile ilgili olarak sonuçlandırılmış herhangi bir özel anlaşmanın ve uluslararası hukukun hükümlerine uygun olarak verecektir.

Madde 9- Bu madde ile Anlaşmanın uygulama ve yorumundan dolayı Akit Taraflar arasında doğabilecek uyuşmazlıkların çözüm yolları düzenlenmiş. doğrudan ve anlamlı müzakerelere ağırlık verilmiştir. Uyuşmazlığın müzakereler yoluyla çözümlenememesi halinde başvurulacak tahkim mekanizması ile bağlayıcı ve nihai karar süreci de bu maddede tanımlanmaktadır. Ayrıca bu maddeye göre Tahkim Heyeti kararlarını, işbu Anlaşmanın hükümlerini ve uluslararası hukukun ilkelerini gözönünde bulundurarak verecektir.

Madde 10- Bu madde ile Anlaşmanın hangi yatırımlara ve anlaşmazlıklara uygulanacağı belirlenmektedir. Bu maddeye göre işbu Anlaşma, Anlaşmanın yürürlüğe girme tarihinden önce veya sonra Akit Taraflardan birinin ülkesinde uygulanan mevzuata uygun olarak yapılmış yatırımlara ve Anlaşmanın yürürlüğe girme tarihinden sonra ortaya çıkan anlaşmazlıklara uygulanacaktır.

Madde 11- Anlaşmanın yürürlüğe girmesi ve yürürlük süresine ilişkin esaslar bu maddede düzenlenmektedir.

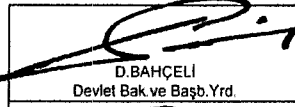
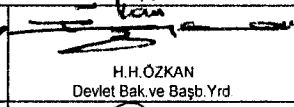
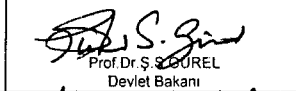
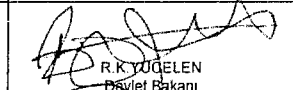
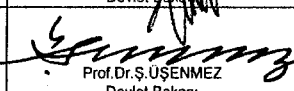
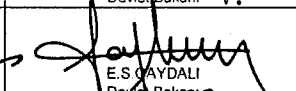
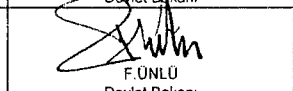
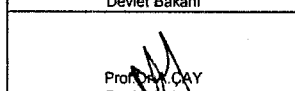
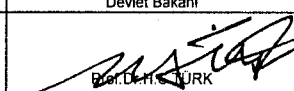
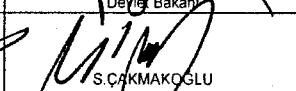
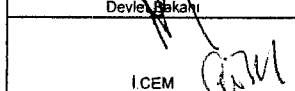
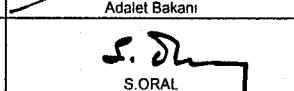
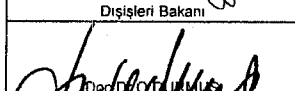
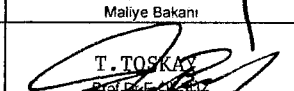
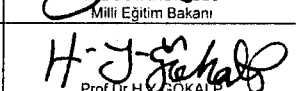
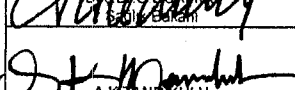
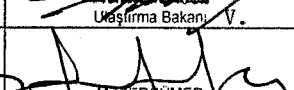
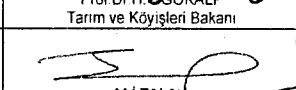
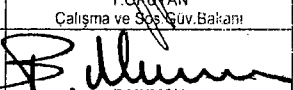
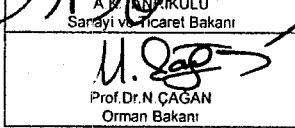
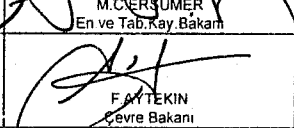
**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ VE FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN ANLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA DAİR KANUN TASARISI**

Madde 1- 8 Nisan 1997 tarihinde Rabat'ta imzalanan "Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fas Krallığı Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma"nın onaylanması uygun bulunmuştur.

Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BÜLENT ECEVİT
BAŞBAKAN

 D. BAHÇELİ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 H. H. ÖZKAN Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 M. YILMAZ Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 R. BAL Devlet Bakanı
 Prof. Dr. T. TOSKAY Devlet Bakanı	 M. KECEKÇİLER Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. Ş. ÖREL Devlet Bakanı	 F. BAL Devlet Bakanı
 Y. YALOVA Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 H. T. GÖKALP -Prof. Dr. R. MIRZAGÖLÜ Devlet Bakanı V.	 R. K. YÜCELEN Devlet Bakanı
 H. GEMİCİ Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. ÜŞENMEZ Devlet Bakanı	 E. S. ÇAYDALI Devlet Bakanı	 F. ÖNLÜ Devlet Bakanı
 Prof. Dr. A. ÇAY Devlet Bakanı	 Prof. Dr. H. T. ÖRK Adalet Bakanı	 S. ÇAKMAKÇI Milli Savunma Bakanı	 S. TANTAN İçişleri Bakanı
 İ. CEM Dışişleri Bakanı	 S. ORAL Maliye Bakanı	 M. BOSTANCI Milli Eğitim Bakanı	 K. AYDIN Beylikdüzü ve İskan Bakanı
 Prof. Dr. H. T. ÖRK Savunma Bakanı	 T. TOSKAY Prof. Dr. H. T. ÖRK Ulaştırma Bakanı V.	 Prof. Dr. H. T. GÖKALP Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Y. OKUYAN Çalışma ve Sos. Guv. Bakanı
 A. H. TANTAN Sanayi ve Ticaret Bakanı	 M. C. ERŞÜMER En ve Tab. Kay. Bakanı	 M. İ. TALAY Kültür Bakanı	 E. MUMCU Turizm Bakanı
 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Orman Bakanı	 F. AYTEKİN Çevre Bakanı		

TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ
VE
FAS KRALLIĞI HÜKÜMETİ ARASINDA
YATIRIMLARIN KARŞILIKLI TEŞVİKİ VE KORUNMASINA İLİŞKİN
ANLAŞMA

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Fas Krallığı Hükümeti bundan sonra Akit Taraflar olarak anılacaklardır.

Özellikle bir devletin yatırımcılarının diğer devletin ülkesindeki yatırımlarıyla ilgili olarak, aralarındaki ekonomik işbirliği için uygun koşullar yaratma arzusu ile,

Yatırımların karşılıklı teşvik ve korunmasının önemini ve bunun, sermaye akışı ve girişimci inisiyatifinin teşvikine ve devletlerin refahına katkıda bulunacağını kabul ederek,

Aşağıdaki şekilde anlaşmaya varmışlardır:

[Handwritten signature]

MADDE 1

Tanımlar

İşbu Anlaşmanın amaçları bakımından;

(1). "Yatırım" terimi, her bir Akit Tarafın ülkesindeki kanun ve nizamlarına uygun olmak kaydıyla, her türlü mal varlığını ve sınırlayıcı olmamakla beraber özellikle aşağıdakileri kapsar:

(i) taşınır ve taşınmaz mallar ile mülkün bulunduğu Tarafın ülkesindeki kanun ve nizamlara uygun olarak tanımlanmış ipotek, tedbir, rehin gibi diğer aynı haklar ile diğer benzer haklar,

(ii) hisse senetleri, tahviller ya da şirketlere katılımın diğer şekilleri,

(iii) yeniden yatırımda kullanılan hasılatlar, para alacakları veya bir yatırımla ilgili mali değeri olup karın ifa edilebilen diğer haklar,

(iv) sınai ve fikri mülkiyet hakları, patent, sınai marka ve tasarım, ticari marka, peştemaliye, know-how ile benzer diğer haklar,

(v) doğal kaynakların aranması, işlenmesi, istihracı, işletilmesi dahil olmak üzere kanun ya da sözleşme ile verilmiş iş imtiyazları.

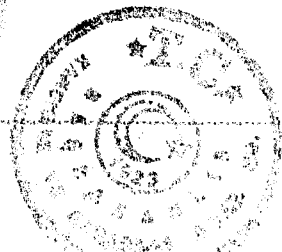
Varlıkların yatırıldığı ya da yeniden yatırıldığı hukuki biçimdeki değişiklikler onların bu Anlaşmadaki anlamda yatırım olma karakterlerini değiştirmez.

(2). "Yatırımcı" terimi her bir Akit Taraf için, diğer Akit Tarafın ülkesinde yatırım yapan:

(a) Akit Tarafların her birinin yürürlükteki mevzuatına göre Fas ya da Türk vatandaşlığını haiz gerçek kişileri,

(b) Akit Taraflardan her birinin yürürlükteki mevzuatı çerçevesinde kurulmuş ya da teşekkül etmiş ve merkezi o Tarafın ülkesinde bulunan şirketler, firmalar veya iş ortaklıklarını ifade eder.

(3). "Hasılatlar" terimi, bir yatırımdan elde edilen vergi sonrası getirileri ve özellikle ancak sınırlayıcı olmayacak şekilde kar, faiz ve temettüleri içerir.

(4). "Ülke" terimi:

(i) Türkiye Cumhuriyeti bakımından: Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi, karasuları, aynı zamanda üzerinde uluslararası hukuka uygun olarak, doğal kaynakların aranması, işletilmesi, saklanması ve yönetilmesi amacıyla yargılama veya egemenlik haklarına sahip olduğu deniz alanlarıdır.

(ii) Fas Krallığı bakımından: Fas Krallığı'nın kara suları ötesinde yer alan ve uluslararası hukuk çerçevesinde Fas Krallığı'nın kanunlarına göre belirlenmiş ya da belirlenecek ve Fas Krallığı'nın deniz yatağı, yeraltı ve doğal kaynaklarıyla ilgili haklarını icra edebileceği bir alan olan deniz alanlarını kapsamak üzere Fas Krallığı'nın ülkesidir.

MADDE 2

Yatırımların Teşviki ve Korunması

(1). Her bir Akit Taraf, kendi ülkesinde diğer Akit Taraf yatırımcılarının yatırımlarını ve ilgili faaliyetlerini benzer durumlarda herhangi üçüncü bir ülkenin yatırımcılarının yatırımlarına kendi kanun ve nizamları çerçevesinde göstereceği muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde, izin ve teşvik edecektir.

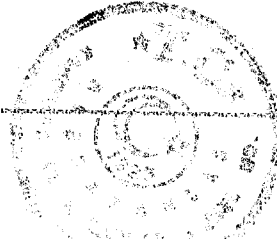
(2). Akit Taraflardan her biri, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına adil ve eşit muamelede bulunacak ve kamu düzenini muhafaza etmek için kesinlikle zaruri tedbirler çerçevesinde tam güvenlik ve koruma sağlayacaktır. Akit Taraflardan hiçbirisi ülkesinde, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarının işletme, bakım, kullanım ya da tasfiyesini ayrımcı tedbirlerle engellemeyecektir.

Evsahibi ülkenin yürürlükteki kanun ve nizamlarına göre gerçekleştirilen genişleme ve değişiklikler yeni yatırım sayılacaktır.

Akit Taraflardan herbiri diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımları açısından girmiş olabileceği yükümlülükleri yerine getirecektir.

(3). Akit Taraflardan biri ve diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki özel bir Anlaşmanın hükümlerine tabi yatırımlar, bu Anlaşmada sağlanandan daha elverişli hükümlerin mevcudiyeti halinde, bu özel Anlaşmaya tabi kalacaklardır.

Yatırımların hasılatları, Akit Taraflardan her birinin yürürlükteki yasalarına göre yeniden yatırılmaları halinde başlangıçtaki yatırımla aynı korumadan faydalanacaklardır.

MADDE 3

Yatırımlara Uygulanacak Muamele

(1). Akit Taraflardan herbiri diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarına benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımları veya herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi en elverişli ise, o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

(2). Akit Taraflardan herbiri, ülkesinde, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırımlarının işletme, kullanım, bakım ve tasfiyesi hususlarında benzer durumlarda kendi yatırımcılarının yatırımları veya herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarının yatırımlarına uyguladığı muameleden hangisi daha elverişli ise o muameleden daha az elverişli olmayan bir muamele uygulayacaktır.

(3). İşbu Anlaşmanın Akit Taraflardan herhangi birinin ya da üçüncü bir ülkenin yatırımcılarına uygulanandan daha az elverişli muamelede bulunmamaya ilişkin hükmü, Akit Taraflardan birine, diğer Akit Tarafın yatırımcısını :

(a) Akit Taraflardan birinin üye olduğu ya da olabileceği herhangi bir ekonomik birlik ya da gümrük birliği, serbest ticaret bölgesi , ortak pazar, uluslararası herhangi bir anlaşma veya bölgesel ekonomik teşkilatın herhangi bir şekinden;

(b) tamamen veya esas olarak vergilendirmeye ilişkin anlaşmalardan veya düzenlemelerden

kaynaklanan muamele, tercih ya da ayrıcalıklardan yararlanılma yükümlülüğünü, getirmeyecektir.

MADDE 4

Kamulaştırma ve Tazminat

(1). Akit Taraflardan birince diğer Akit Tarafın bir yatırımcısının yatırımları hususunda alınacak, bundan böyle kamulaştırma olarak anılacak olan, kamulaştırma, devletleştirme veya doğrudan ya da dolaylı olarak benzer etkisi olan tedbirler kamu yararı dışında bir amaçla dayalı ve ayrımcı olmayacaktır.

(2). Böylesi tedbirleri alan Akit Taraf, tedbirin yararlanıcılarına sözkonusu yatırımın anılan tedbirin alındığı ya da öğrenildiği tarihten bir gün önceki pazar değerine eşit, adil ve eşitlikçi bir tazminat ödeyecektir.

(3). Anılan tazminat, etkin bir biçimde gerçekleştirilebilir olacak ve gecikmesiz ödenecektir. Geç ödeme halinde, faiz tutarı, yasayla belirlenen faiz oranı üzerinden yasal ve reel ödeme günleri arasındaki dönem için hesaplanacaktır. Tazminat, yatırımcılara konvertibl bir para ile ödenecek ve serbestçe transfer edilebilir olacaktır.

MADDE 5

Zararların tazmini

(1). Yatırımları, diğer Akit Tarafın ülkesinde savaş ya da silahlı çatışma, ihtilal, seferberlik hali , ayaklanma, iç karışıklık veya diğer benzer olaylar nedeniyle zarar gören Akit Taraflardan her birinin yatırımcıları, diğer Akit Tarafça kendi yatırımcılarına ya da herhangi üçüncü bir ülke yatırımcılarına uygulanan muameleden daha az elverişli olmayacak şekilde bu tür kayıplarla ilgili olarak benimsenecek işlemlerden hangisi en elverişli ise o muameleye tabi tutulacaklardır.

MADDE 6

Transferler

(1). Herbir Akit Taraf, diğer Akit Tarafın yatırımcılarının yatırılmış varlıklarının, vergi yükümlülüklerin yerine getirildikten sonra, serbestçe transferine izin verecektir. Bu transferler, herbir Akit Tarafın yürürlükteki kambiyo rejimleri çerçevesinde, özellikle ancak sınırlayıcı olmamak koşuluyla şunları içerir:

(a) Yatırılmış sermaye ve yatırımın bakımı ya da tevsii için kullanılan tüm tutarlar,

(b) kar, temettü, faiz, royalti ve diğer gelirler ;

(c) yatırımlarla ilgili borçların geri ödemesi için gerekli tutarlar;

(d) bir yatırımın tamamının veya bir kısmının satışı veya tasfiyesinden elde edilen kazançlar,

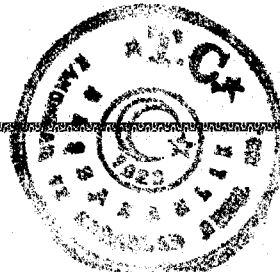
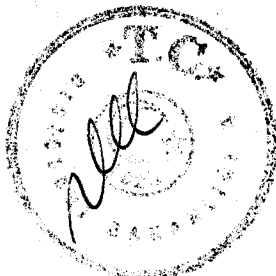
(e) Madde 4 ve 5 çerçevesinde ödenebilir tazminatlar,

(f) diğer Tarafın ülkesinde bir yatırım ile ilgili çalışma izni almış olan bir Tarafın vatandaşlarının elde ettikleri maaşlar, haftalık ücretler ve diğer ödemeler,

(2). Birinci paragrafta sözü geçen transferler, gecikmesiz olarak, konvertibl bir para birimi ile, transfer tarihinde uygulanan kur üzerinden ve cari kambiyo mevzuatı çerçevesinde gerçekleştirilecektir.

(3). Bu maddede sağlanan garantiler en azından benzer durumlarda en çok kayırlan ülke yatırımcılarına tanınanlara eşit olacaktır.

Ab's

MADDE 7

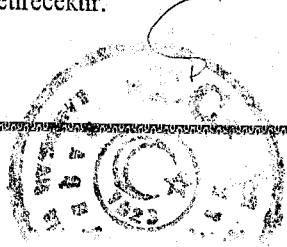
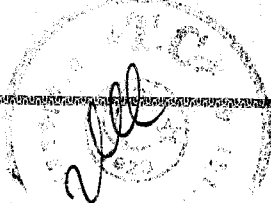
Halefivet

- (1). Akit Taraflardan birinin bir yatırımcısına, diğer Akit Tarafın ülkesindeki bir yatırımıyla ilgili ticari olmayan risklere karşı hukuki bir sigorta çerçevesinde, bir dahilinde bir tazminat ödenmişse, diğer Akit Taraf, sigortalayanın yatırımcının her türlü hak ve iddiasına halefiyetini tanıyacaktır.
- (2). Söz konusu yatırımıyla ilgili sigorta kapsamında, sigortalayan yatırımcının kullanmaya yetkili olduğu tüm hakları kullanabilecektir.
- (3). Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımının sigortacıları arasındaki uyuşmazlıklar, bu Anlaşmanın 8. maddesi doğrultusunda çözümlenecektir.

MADDE 8

Yatırımlara İlişkin Uyuşmazlıkların Çözümü

- (1). Akit Taraflardan biri ile diğer Akit Tarafın bir yatırımcısı arasındaki yatırımıyla ilgili uyuşmazlıklar, mümkün olduğunca iyi niyetle, uyuşmazlığın tarafları arasında karşılıklı görüşme ve müzakereler yoluyla çözümlenmeye çalışacaklardır.
- (2). Eğer uyuşmazlıklar, yazılı bir bildirim tarihinden itibaren altı ay içinde, bu yolla çözümlenemezse; uyuşmazlık, yatırımcının tercihiyle aşağıdaki mercilerden birine sunulabilir:
 - (a) Yatırımın ülkesinde yapıldığı Akit Tarafın yetkili mahkemesi
ya da
 - (b) i) Washington'da 18 Mart 1965'te imzaya açılan "Devletler ile Diğer Devletlerin Vatandaşları Arasındaki Yatırım Uyuşmazlıklarının Çözümü" Sözleşmesi ile kurulmuş olan Uluslararası Yatırım Uyuşmazlıkları Çözüm Merkezi (ICSID),
ya da
 - ii) Birleşmiş Milletler Uluslararası Ticaret Hukuku Komisyonu'nun Tahkim Kurallarına göre bu maksatla kurulacak bir tahkim mahkemesi (UNCITRAL),
- (3). Akit Taraflardan hiçbirisi, duruşmaların her hangi bir evresinde ya da nihai kararın uygulanmasında itirazda bulunamaz.
- (4). Tahkim Kurulu kararı yatırımın ülkesinde yapıldığı ve uyuşmazlığa taraf olan Akit Tarafın kanunları ihtilafına ilişkin kuralları da içeren ulusal hukukuna, bu Anlaşmanın hükümlerine, yatırıma ilişkin özel anlaşmaların hükümlerine ve uluslararası hukukun hükümlerine dayandracaktır.
- (5). Tahkim kararı; uyuşmazlığın bütün tarafları için kesin ve bağlayıcı olacaktır. Her Taraf verilen kararları kendi kanunları çerçevesinde yerine getirecektir.

MADDE 9

Akit Taraflar Arasındaki Uyuşmazlıkların Çözümü

(1). Akit Taraflar arasındaki işbu Anlaşmanın yorumu veya uygulaması ile ilgili her türlü uyuşmazlık, mümkün olduğunca diplomatik kanallarla çözümlenmeye çalışılacaktır.

(2). Akit Taraflar arasındaki bir uyuşmazlık, müzakerelerin başladığı tarihten itibaren altı ay içinde bu yöntemle uzlaşmaya ulaşmazsa, Akit Taraflardan herhangi birinin talebi üzerine bir tahkim heyetine götürülebilir.

(3). Tahkim Heyeti aşağıdaki şekilde oluşturulacaktır:

Herbir Akit Taraf heyetin bir üyesini tayin edecek, ve bu iki üye, üçüncü bir ülke vatandaşı olan üçüncü bir hakemi heyetin başkanı olarak seçeceklerdir. Bir Akit Tarafın diğer Akit Tarafa uyuşmazlığın tahkim heyetine sunulması konusunda bildirimde bulunmasını müteakip üç ay içinde iki üye; beş ay içinde de başkan tayin edilecektir.

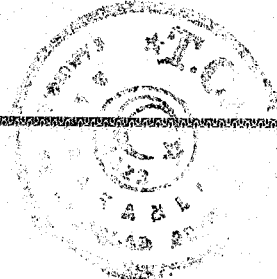
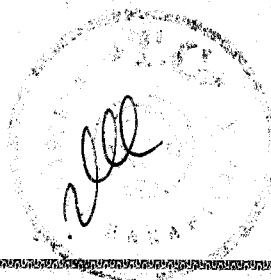
(4). Bu maddenin 3. paragrafında belirtilen süreler içinde gerekli atamalar yapılamazsa, Akit Taraflardan herbiri Uluslararası Adalet Divanı'nın Başkanından bu atamaları yapmasını talep edebilir. Başkan Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise ya da belirtilen konularda görevini yerine getirmekten alıkonulursa gerekli atamaları yapmak üzere Başkan yardımcısı davet edilecektir. Başkan yardımcısı da Akit Taraflardan birinin vatandaşı ise veya anılan görevi yerine getirmekten alıkonulursa Akit Taraflardan birinin vatandaşı olmayan en kıdemli Uluslararası Adalet Divanı üyesi atamaları yapmak üzere davet edilecektir.

(5). Tahkim Heyeti bu Anlaşmanın hükümlerine ve uluslararası hukukun yasa ve prensiplerine dayandıracağı kararını oy çokluğuyla alacaktır. Bu karar her iki Akit Taraf için de nihai ve bağlayıcı olacaktır.

(6). Tahkim Heyeti kendi usul kurallarını tayin edecektir.

(7). Herbir Akit Taraf kendi heyet üyesinin ve tahkim sürecindeki temsilinin masrafını karşılayacak ; Başkanın masrafı ve diğer masraflar Akit Taraflarca eşit olarak ödenecektir.

Handwritten signature

MADDE 10

Uygulama

İşbu Anlaşma, gelecekteki uygulamalarla ilgili olarak, hususunda, yürürlüğe girişinden önce Akit Taraflardan birisinin yatırımcıları tarafından diğer Akit Tarafın ülkesinde, bu ülkenin yasa ve nizamlarına uygun biçimde, konvertibl para birimiyle yapılmış yatırımları da kapsar. Ancak bu Anlaşma yürürlüğe girmesinden önce ortaya çıkan uyumsuzluklar hususunda uygulanmayacaktır.

MADDE 11

Yürürlüğe Girme, Süre ve Sona Erme

(1). İşbu Anlaşma onaya sunulacak ve her iki Akit Taraf tarafın kendi ülkelerinde anayasal gereklilikleri yerine getirdiklerine ilişkin yazılı bildirimlerinden sonrakinin tarihinden itibaren otuz gün içinde yürürlüğe girecektir.

Anlaşma on yıllık bir dönem için yürürlükte kalacak ve Akit Taraflardan birince sona erdirilmediği sürece yürürlükte kalacaktır. Akit Taraflardan her birinin Anlaşmanın bitiş tarihinden en az altı ay önce yazılı olarak feshi ihbarda bulunarak, Anlaşmayı sona erdirmeye hakkı saklıdır.

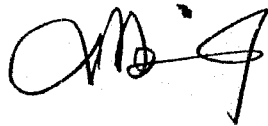
(2) Sona ermesi halinde, işbu Anlaşmanın hükümleri, bitiminden önce herhangi bir zamanda yapılan yatırımlar için, daha sonra genel uluslararası hukuk kurallarının uygulanması hususunda herhangi bir önyargı olmaksızın, on yıl süreyle yürürlükte kalacaktır.

Bu Anlaşmayı Akit Tarafların tam yetkili temsilcileri, huzurlarında imzalamışlardır.

8.4.1997 tarihinde Rabat 'da Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde hepsi de asıl olarak imzalanmıştır.

Yorumda farklılık olması halinde İngilizce metin esas alınacaktır.

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA

FAS KRALLIĞI
HÜKÜMETİ ADINA

